

Alphen bekroond:

INZET VRIJWILLIGERS MAAKT HET VERSCHIL

Alphen aan den Rijn heeft vorige maand een gouden medaille in de wacht gesleept bij de Europese groencompetitie Entente Florale 2002. De stad voldeed daarmee aan de kritische maatstaven van een internationale vakjury. De economische recessie is geen beletsel om het groenbeleid nog verder te perfectioneren.

De Entente Florale heeft als doel zowel op nationaal als op Europees niveau de belangstelling voor goed openbaar groen te stimuleren. Er waren tien deelnemers: de groenste steden van België, Duitsland, Engeland, Frankrijk, Hongarije, Ierland, Nederland, Oostenrijk, Slovenië en Tsjechië. Naast Alphen kregen nog drie andere steden een gouden kwalificatie toebedeeld.

“WIJ HOUDEN VAST AAN DE CONTOUREN VAN HET BUITENGEBIED”

De jury was onder de indruk van de deelname van de vele vrijwilligers aan het groenonderhoud en de inspraak van omwonenden bij de aanleg van plantsoenen in hun wijk. Verder waardeerde ze de manier waarop Alphen aandacht aan de ecologie besteedt. Burgemeester Schoof vindt dat zijn gemeente veel van het meedoen aan de wedstrijd heeft geleerd: “Het is belangrijk voor de gemeente dat we weten waar we goed in zijn. Dat is het ecologische groenbeheer zonder chemische bestrijdingsmiddelen en de samenwerking met vrijwilligers. We zijn beoordeeld door echte vakmensen, die hebben bevestigd dat we goed bezig zijn.”

“Onze structurele aanpak in combinatie met de inzet van vrijwilligers maakte het verschil met andere steden.” verklaart wethouder stadsbeheer Groen in 't Wout het Alphense succes.

SPECIALE AANPAK

De vrijwilligers spelen in het groenbeleid in Alphen een belangrijke rol. In totaal drieduizend buurtbewoners onderhouden samen met de gemeente een

oppervlak van vijfenhalve hectare. Groen in 't Wout is overtuigd van de voordelen van het inzetten van de vrijwilligers: “Mensen krijgen door het zelf beheeren van het groen in hun wijk gemakkelijk contact met elkaar. Het scheelt de gemeente een hoop geld als de bewoners zelf het groenbeheer uitvoeren. Daarvan kunnen we dan speciale en daardoor duurdere bomen en struiken aanplanten.” De wethouder is zelf zoveel mogelijk bij het bewonersoverleg over het groenbeheer in hun wijk aanwezig. “Dat is een bevestiging van de betrokkenheid van de gemeente.” De inschakeling van vrijwilligers bij het groenbeheer past in het bredere kader van wijkgericht werken dat Alphen aan den Rijn nastreeft. De gemeente betreft de bewoners van de wijk bij het beleid, met als doel door de bewoners gedragen resultaten te krijgen. Door bewoners zelf te laten werken aan hun woonomgeving wil de stad de sociale samenhang in de wijken bevorderen.

Een opvallend element in de Alphense groenaanpak is het zonder chemische middelen bestrijden van onkruid en ongedierte. Accountmanager Niek van 't Wout van de dienst Stadsbeheer: “Wij verwijderen onkruid tussen de straattegels met borstels en hanteren daarbij een acceptatiegraad. Dat wil zeggen dat we accepteren dat de straten en trottoirs niet helemaal vrij raken van onkruid.”

STRUCTUREEL GROENBELEID

Het groenbeleid van Alphen vindt plaats in een stad die de laatste dertig jaar enorm is gegroeid. “We zijn er ondanks de uitbreidingen in geslaagd de stad voor vijftig procent groen te houden. We hebben binnen de uitbreidingsplannen steeds gezorgd voor een stelselmatige groenontwikkeling”, vertelt wethouder Groen in 't Wout. Daarbij letten de planontwikkelaars op de aansluiting van de nieuwe wijken

Europa's 'groenste' stad

op het omringende polderlandschap. Groenbeheerder Van 't Wout: "De dijken en poldersloten die vroeger buiten de stad lagen, hebben we zo goed mogelijk in de nieuwbouwwijken opgenomen." Alphen aan den Rijn kent grote verschillen in ondergrond. In de stad is zowel zand-, klei- als veengrond te vinden. Een deel van de nieuwbouw is op de slappe veengrond gebouwd. "Bij het planten van bomen en het aanleggen van plantsoenen wordt rekening gehouden met de ondergrond die weinig draagvermogen bezit. We laten bomen niet teveel doorgroeien om hun druk op de ondergrond te beperken en in plantsoenen wordt om die reden steeds gewisseld van beplanting," vertelt Van 't Wout.

Zetting van de ondergrond leidt er soms toe dat bomen eerder gekapt moeten worden dan de bedoeling was. In de wijk Ridderveld moeten elzen worden gekapt, die nog vijf tot tien jaar meekonden, vanwege het zakken van de wijk. Van 't Wout: "De vijftwintig jaar oude wijk is sneller gezakt dan men bij de bouw had berekend. We moeten nu gaan ophogen, maar de bomen zouden daardoor stikken, dus halen we ze maar weg. Er komen wel soortgelijke bomen voor in de plaats." Niet alle bewoners begrijpen dat. "We zijn de groenste stad van Europa en toch gaan alle bomen in onze wijk tegen de vlakke."

PERSPECTIEF

Dat het economisch nu wat minder gaat, staat de verdere ontwikkeling van het groenbeleid niet in de

weg. Groen in 't Wout: "De inzet van vrijwilligers scheelt ons behoorlijk wat geld. Het is ook goed voor het wijgevoel van de bewoners, wat juist in economisch slechtere tijden van belang is. Daarnaast is onze keuze voor meer ecologische groenzones kostenbesparend, omdat er in die gebieden minder groenonderhoud nodig is." Over mogelijke plannen van het Rijk om het contourenbeleid in het Groene Hart los te laten, zegt Groen in 't Wout: "We hebben in de regio een contourennota vastgesteld en daar houden we aan vast. Het is belangrijk om het bouwen in het buitengebied niet vrij te geven, want dat gaat ten koste van

De wijk Kerk en Zanen; de speciale siergewassen in het openbaar buitengebied worden door de bewoners beheerd

Foto: Walter Planije

INZET VRIJWILLIGERS SCHEELT BEHOORLIJK WAT GELD

groengebieden die we juist heel willen laten." De groenaanpak van Alphen wordt in Nederland als voorbeeld gezien. Van 't Wout enthousiast: "We hebben hier al veel collega's van andere gemeenten over de vloer gehad. De tendens is alles zo goedkoop mogelijk te doen. Wij laten andere gemeenten zien wat evengoed nog mogelijk is."

Gabor Mooij